ऊर्ध्वाः शर्कराः खाते ॥२४॥[1] उत्तरेषु पुरुषोच्चयेनैवैकशतविधात् ॥२५॥ उ॰षु अष्टविधादिषु चयनेषु आ एक॰धात् एकशतविधचयनं यावत् एकाधिकशतपुरुषात्मकपञ्चनवतितमचयनपर्यन्तम् पु॰येन एकैकपुरुषवृद्ध्या अग्निमानं भवति तस्माद्ध सप्त॰विद्धीतेति (१०. २. ३. १८)। यथाग्नि वेदीष्टकाप्रमाणम् ॥२६॥ वेदिश्च इष्टकाश्च वे॰काः तासां प्रमाणं वेदी॰णाम् तद्यथाग्नि भवति · अग्निमानमनतिक्रम्य य॰ग्नि · यथाग्निक्षेत्रस्य प्रमाणं वर्ध॰ते तथा एवं वेदिप्रमणं वर्ध॰ते इष्टकाप्रमाणं [च] वर्ध॰ते · न हि वेदिवृद्धिं विना तन्मध्ये वर्धितस्याग्नेर्मानं सम्भवति · नापि इष्टका अवर्धिता वर्धितमग्निक्षेत्रं पूरयितुं शक्नुवन्ति · अतो युक्तमुभयोर्वृद्धिः। अन्तःपात्यगार्हपत्ययोरिह्न् ॥२७॥ पूर्वार्धा॰स वेद्यन्तः (१०. २. ३. १) यः प्रक्रमत्रयपरिमितो देशः सोऽन्तःपात्य उच्यते · तस्यान्तःपात्यस्य गार्हपत्यस्य गार्हपत्यचितेश्च इह्न् इह्या वृद्धिं कुर्यात् इह्या न कुर्यात् तद्धैकऽउत्तरा॰श्रुतेः (१०. २. ३. ६)। उत्तरपक्षस्यापरस्याᳬ स्रक्त्यां परिश्रितो मिनोति जङ्घामात्रीं नाभिमात्रीं मुखमात्रीमिति ॥२८॥ अग्नेरुत्त॰क्षस्यापरस्रक्त्यां पश्चिमकोणे एवम्प्रमाणास्तिस्रः परि॰नोति ॥ अष्टमी कण्डिका ॥८॥ ॥

इति कात्यायनसूत्रे षोडशोऽध्यायः ॥१६॥

श्वोऽभ्यवहरणादि प्रायश्चित्यन्तं कृत्वा विष्णुक्रमवात्सप्रसमासः ॥१॥ दीक्षाणामुत्तमेऽहनि वेद्यग्निमानमुक्तम् · अतः श्वःशब्देन क्रयणीयमहरभिधीयते · तत्र भस्माभ्यवहर॰कृत्वा (१६. ६. २३-७. ७) विष्णु॰मासः कर्तव्यः (६. ७. ४. १४)। अप्सूख्यभस्मावपनं क्रयणीयादावुक्तमपि सद्वध्यर्थमुच्यते · विष्णुक्रमणं हि कृतावधिकम् उदिते॰ष्णुक्रमा इति (१६. ६. ५-६) ततः प्राग्भस्माभ्यवहरणं यथा स्यादिति। सं॰ उपसदां प्रथममहः श्वःशब्देनाभिधीयते · विष्णु॰प्रयोः समासः द्वयोरनुष्ठानम्।

वात्सप्रं कृत्वोपस्थेयं चेत् ॥२॥ यदि पुनः परिपाल्या वात्सप्रोपस्थानं तस्मिन्नहन्यापतति ततः उपस्थानं कृत्वा विष्णु॰मासः कार्यः · एवमपि हि श्रूयते (६.

---

1) see schol. at १७. १. ७ and २१. ३. ३३.